

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 33/2011-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 2. februára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť F. Š., V., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., PhD., K., vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu obce Veľká Ida vo volebnom obvode č. 1 konaných 27. novembra 2010, za účasti MVDr. J. B., V., a takto

r o z h o d o l :

Konanie o volebnej sťažnosti F. Š. **z a s t a v u j e.**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. decembra 2010 doručená sťažnosť F. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Veľká Ida vo volebnom obvode č. 1 konaných 27. novembra 2010 z dôvodu porušenia čl. 30 ods. 3 a čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a § 1 a § 30 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb.

o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“).

2. Z obsahu sťažnosti, priložených príloh a verejne dostupných informácií (<http://www.velkaida.ocu.sk/vysledky.php>) vyplýva, že sťažovateľ kandidoval vo voľbách konaných 27. novembra 2010 za starostu obce Veľká Ida spolu s ďalšími 7 kandidátmi. Voľby do orgánov samosprávy (poslancov a starostu) obce Veľká Ida sa uskutočnili v dvoch volebných obvodoch (volebný obvod č. 1 a volebný obvod č. 2), pričom volebný obvod č. 1 tvorili volebný okrskok č. 1 a volebný okrskok č. 2 a volebný obvod č. 2 tvoril volebný okrskok č. 3. Za starostu obce bol zvolený MVDr. J. B. (KDH a SaS), ktorý dostal 327 hlasov. V ďalšom poradí sa postupne umiestnili sťažovateľ (SDKÚ – DS), ktorý dostal 297 hlasov, a ostatní kandidáti, ktorí dostali v rozpätí od 50 do 264 hlasov. Rozdiel platných hlasov medzi sťažovateľom a zvoleným starostom obce, proti ktorému sťažnosť smeruje, predstavuje 30 hlasov. Počet všetkých platne odovzdaných hlasov pri voľbe starostu obce Veľká Ida bol 1321. Zápisnicu miestnej volebnej komisie o výsledku volieb v obci do obecného zastupiteľstva a starostu obce konaných 27. novembra 2010 podpísali bez výhrad všetci členovia volebnej komisie.

3. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ *„touto sťažnosťou napáda... voľby starostu obce Veľká Ida vo volebnom obvode č. 1“*. Podľa tvrdenia sťažovateľa odporca za hlasy pre seba *„ponúkal rómskym voličom... finančnú odmenu 10 € a sľuboval ďalšiu finančnú odmenu (100 €) a iné hmotné výhody (napr. zemiaky)...“*. Uvedené mal sťažovateľ zistiť z *„výpovedí a informácií od voličov, ktorí sú obyvateľmi rómskych osád v obci“*. Odporca *«využíval tzv. „systém kolotoča“, kedy voliči z volebnej miestnosti vyniesli prázdny hlasovací lístok, po odovzdaní, ktorého im bola vyplatená finančná odmena 10 €. Následne bol tento označený v prospech úspešného kandidáta a tento bol odovzdaný ďalšiemu voličovi, ktorý ním hlasoval a z volebnej miestnosti opäť vyniesol prázdny hlasovací lístok, za ktorý dostal finančnú odmenu 10 €.»*. Odporca sa v deň volieb *„zdržoval v motorovom vozidle v blízkosti volebnej miestnosti... a ponúkal... finančnú odmenu za vyššie uvedených podmienok. Značná časť voličov túto príležitosť aj využila...“*. Uvedené sťažovateľ zistil z *„výpovedí viacerých voličov obce“* a potvrdzuje to tiež *„skutočnosť, že počet vydaných*

obálok počas volieb je o 5 vyšší ako počet odovzdaných obálok“. O uvedených skutočnostiach sťažovateľ a ďalší obyvatelia obce (Š. G. a Mgr. Š. Ž.) informovali niekoľkokrát príslušníkov polície. V ďalšom sťažovateľ uviedol, že „Š. G... bol svedkom toho, ako odporca v predajni potravín v obci vyplácal voličom finančné odmeny, na základe čoho zavolať políciu, ktorá následne predajňu potravín zatvorila“.

4. Podľa názoru sťažovateľa „... v čase konania volieb došlo k tak závažnému a opakovanému porušeniu zákonov, ktoré v značnej miere ovplyvnilo výsledky hlasovania voličov. Máme za to, že hlasovanie voličov nebolo slobodné, ale ovplyvnené nezákonným spôsobom vedenia volebnej kampane.“. Ďalej sťažovateľ citoval v bode 1 uvedené ústavné a zákonné predpisy, poukázal na niektoré rozhodnutia ústavného súdu a uviedol, že „... v prípade volieb starostu obce Veľká Ida vo volebnom obvode č. 1 došlo k závažným porušeniam čl. 30 a 31 Ústavy... ako aj § 30 zákona č. 346/1990 Zb., a to tým, že v čase volieb došlo preukázateľným spôsobom k ovplyvňovaniu voličov zo strany úspešného kandidáta na starostu. Tieto porušenia zákona je nevyhnutné, vzhľadom k predloženým dôkazom, hodnotiť ako obzvlášť závažné a hrubé, keďže úspešný kandidát priamo počas volieb nezákonným spôsobom ovplyvňoval voličov tým, že im vyplácal finančnú odmenu za to, že ho volili na základe preukázania prázdneho volebného lístka, ktorý nahradili ním poskytnutým už označeným volebným lístkom. Máme za to, že takýto spôsob hlasovania neodzrkadľuje slobodnú vôľu voličov, nie je teda možné takýmto spôsobom zvoleného kandidáta považovať za zvoleného v súlade správnym poriadkom Slovenskej republiky.“.

5. Sťažovateľ v súvislosti s porušeniami uvedenými v bode 3 navrhol vykonať tieto dôkazy: (i) „čestné prehlásenie a svedecká výpoveď“ I. C., ktoré tvorí prílohu sťažnosti (pozn.), (ii) spisový materiál Obvodného oddelenia Policajného zboru Veľká Ida, (iii) vypočutie svedkov I. C., Š. G. a S. G., (iv) vypočutie „viacerých voličov, títo sa však z rôznych dôvodov obávajú vypovedať. V prípade, že ústavný súd nebude mať na základe uvedených dôkazov za dostatočne preukázané vyššie uvedené skutočnosti, je možné tieto osoby v konaní vypočúť ako svedkov“.

6. Na základe uvedených skutočností a po vykonaní dokazovania a vyjadrení ostatných účastníkov konania sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Ústavný súd... vyhlasuje voľby starostu obce Veľká Ida vo volebnom obvode č. 1 uskutočnené dňa 27. 11. 2010 za neplatné.“

7. Prílohu k sťažnosti tvorilo okrem iného čestné vyhlásenie I. C. zo 6. decembra 2010, z ktorého vyplýva, že „... dňa 27. 11. 2010 sa kupovali hlasy/prázdne hlas. lístky malé/ v prospech J. B. na post starostu, ako aj moratórium bolo vážne narušené aj počas volieb a tieto prípady som oznámil na polícii vo Veľkej Ide“.

8. Na výzvu ústavného súdu sa k sťažnosti v rámci prípravy na jej predbežné prerokovanie vyjadril odporca (ktorému bola doručená sťažnosť) podaním z 29. decembra 2010 (doručeným 30. decembra 2010), v ktorom *inter alia* uviedol:

„Vo volebnom obvode č. 1, v ktorom sťažovateľ napáda voľby starostu som bol až na druhom mieste, sťažovateľ sa umiestnil na prvom... V deň volieb som odvolil o 10.30 hod. vo volebnom obvode č. 2 a následne som opustil o 11.00 hod. Veľkú Idu a zdržiaval som sa v Košiciach. Do Veľkej Idy som sa vrátil o 17,30 hod. pre kamarátov a následne od 18,30 hod. do 21,30 hod. som sa zdržiaval v bare v K. (navrhol k tomu vypočúť 4 označených svedkov, pozn.) ... Ani v čase moratória, ani v deň volieb som nerozdával žiadne finančné odmeny, ani zemiaky. S rómskymi obyvateľmi som prišiel naposledy do styku 23. 11. 2010... Čestne prehlasujem, že v deň volieb som sa nezdržiaval pred volebnou miestnosťou č. 1, ani č. 2 a nie je pravdou to, že som rozdával lístky v motorovom vozidle... Čestné prehlásenie I. C. nepokladám za dôveryhodné a ani jeho podpis, nakoľko po doručení žiadosti o vyjadrenie z Ústavného súdu... som vyhľadal menovaného, ktorý ma informoval, že o žiadnom čestnom prehlásení nevie, ani nič osobne nepodpísal... Na OO PZ Veľká Ida neexistuje žiadny záznam, žeby som v deň volieb ovplyvňoval voličov. K privážaniu voličov do volebnej miestnosti p. M. J. sa neviem vyjadriť, pretože menovaného ani nepoznám... K svedkom Š. G. a S. G. uvádzam, že uvedení svedkovia mi potvrdili, že absolútne nemajú informácie o tom, na základe čoho ich sťažovateľ uviedol ako svedkov, keď nič sťažovateľovi nepodpísali. Pán Š. G. a S. G. sa v plnej miere dištancujú od vecí uvedených v sťažnosti, v časti, kde sú uvedení ako svedkovia. Pani S. G., ako aj všetci kandidáti na

starostu obce, okrem sťažovateľa, podpísali spoločné vyhlásenie, ktoré zároveň predkladám. Všetci kandidáti okrem sťažovateľa sa zhodli na jednom, že nikto z nich neporušil volebné moratórium, ani nekupoval hlasy voličov... Všetky zápisnice tak z okrskových, ako aj z miestnej volebnej komisie sú podpísané všetkými členmi bez výhrad. Sťažovateľ vo všetkých okrskových komisiách, ako aj v miestnej volebnej komisii mal minimálne 2 rodinných príslušníkov ako členov, títo tiež podpísali zápisnice bez výhrad... Predseda miestnej volebnej komisie p. Mgr. Š. Ž. poskytol vyhlásenie aj pre denník K., kde uvádza, že preverovali hlásenia voličov, ale nezistili žiadne porušenia.“

Prílohu k vyjadreniu tvorí vyhlásenie 7 kandidátov na starostu obce Veľká Ida (teda všetkých okrem sťažovateľa, pozn.) z 9. decembra 2010, z ktorého vyplýva, že títo „... čestne prehlasujú, že ani počas moratória, ani v deň konania volieb nekupovali hlasy voličov, nerozdávali žiadne lístky s číslami ani žiadne dary a nesľubovali žiadne výhody ani rómskym spoluobčanom, že ak budú zvolení, tak po voľbách dostanú nejakú finančnú alebo inú odmenu“.

9. Pretože sťažnosť neobsahovala všetky potrebné zákonné náležitosti, ústavný súd listom zo 14. decembra 2010 upozornil stranu sťažovateľa na jej zákonné náležitosti poukazujúc na ustanovenia § 20, § 59 a § 60 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a ďalej uviedol: «Ústavný súd v konaní o volebných veciach vychádza z prezumpcie ústavnosti a zákonnosti procesu volieb, pokiaľ sťažovateľ neuvedie také závažné dôvody (tvrdenia), po overení pravdivosti ktorých vykonaným dokazovaním skonštatuje hrubé alebo závažné porušenia volebného zákona majúce za následok nutnosť vyhlásiť voľby za neplatné alebo zrušiť ich výsledok. V návrhu ste označili niektoré dôkazy... Ústavný súd zdôrazňuje, že dôkazné bremeno... znáša sťažovateľ. Na základe uvedeného Vás ústavný súd vyzýva, aby ste Vami podanú sťažnosť prípadne doplnili/upresnili o ďalšie konkrétne dôkazy (napr. predloženie listín, čestných vyhlásení, označenie osôb, ktoré môžu byť vypočítané a ktoré prevzali finančnú odmenu za nimi odovzdaný hlasovací lístok v prospech zvoleného starostu a pod.), ktorými v rozumnej miere je možné osvedčiť/dokázať Vaše

výhrady k uskutočneným voľbám (najmä v súvislosti s neprípustnou činnosťou zvoleného starostu počas volebného moratória, ako aj s „kupovaním“ hlasov).» Následne strane sťažovateľa ústavný súd tiež doručil vyjadrenie odporcu a priložené prílohy (bod 8).

10. Právny zástupca sťažovateľa listom z 11. januára 2011 (doručeným ústavnému súdu 17. januára 2011) oznámil ústavnému súdu, že sťažovateľ ho požiadal o späťvzatie návrhu – sťažnosti vo veci nezákonnosti volieb v obci Veľká Ida, a preto „*berieme v plnom rozsahu svoj návrh – sťažnosť späť*“.

11. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku môže navrhovateľ vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

12. Keďže sťažovateľ vzal prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním doručeným ústavnému súdu 17. januára 2011 svoju volebnú sťažnosť späť, ústavný súd prihliadajúc na už uvádzané skutočnosti rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2011